

Brüssel, 1. veebruar 2016
(OR. en)

5540/16

CO EUR-PREP 6
POLGEN 7
AG 2
ECOFIN 44
UEM 29
SOC 35
COMPET 22
ENV 26
EDUC 11
RECH 9
ENER 13
JAI 56
EMPL 25

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa poolaasta 2016: nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta - Edastamine Euroopa Ülemkogule

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele tekst, mis käsitleb nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta. Dokumendis ADD 1 selgitatakse muudatusi, mida nõukogu tegi komisjoni soovitus käsitlevatel aruteludel.

Üldasjade nõukogul palutakse 16. veebruaril 2016 edastada soovitus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 kohaselt Euroopa Ülemkogule. Nõukogu võtab lisas esitatud teksti ametlikult vastu pärast seda, kui Euroopa Ülemkogu on arutanud oma sellekohaseid järeldusi kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 121 lõikega 2.

NÕUKOGU SOOVITUS

euroala majanduspoliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 136 koostoimes artikli 121 lõikega 2,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroala majanduse elavnemine jätkub mõõdukas tempos³. Euroala majanduskasvu toetamiseks ja kiirendamiseks tuleb võtta pidevalt poliitikameetmeid, et toetada tasakaalustatud kohandamist era- ja avalikus sektoris, parandada kohanemisvõimet ning suurendada majanduse konkurentsivõimet ja kasvupotentsiaali keskmises ja pikas perspektiivis. Kasvutempot pärsvad viimase majandus- ja finantskriisi järelmõjud, sealhulgas käimasolev maksebilansi tasakaalustamine, avaliku ja erasektori kõrge võlatase, kõrge töötuse määr ning liikmesriikide töö- ja tooteturgude struktuuri püsiv jäikus. Investeeringud on nende tegurite tõttu endiselt nõrk, kuid olukorda mõjutavad ka muud vajakajäämised, nagu ebasoodne ettevõtluskeskkond, ebatõhus avalik haldus ja rahastamisele juurdepääsu tõkked.
- (2) Tootlikkust parandavate ja kasvupotentsiaali suurendavate ambitsioonikate struktuurireformide rakendamist tuleb tõhustada kooskõlas 2016. aasta majanduskasvu analüüsis kõikidele ELi liikmesriikidele seatud poliitikaprioriteetidega⁴. Kui struktuurireformid toimuvad liikmesriikides korraga, võivad need eelkõige tänu kaubandus- ja finantskanalite kaudu ülekanduvale positiivsele mõjule tuua kasu kogu euroalale. Tööturgude paindlikumaks muutmiseks läbiviidavate reformide teatavast edenemisest hoolimata on erinevused euroalal endiselt suured, eelkõige pikaajalise ja noorte tööpuuduse määra osas. Need liikmesriigid, kes viisid enne kriisi ellu laiaulatuslikke tööturu- ja sotsiaalkaitsereforme, on suutnud majanduslanguse tingimustes paremini tööhõivet toetada ja sotsiaalset õiglust säilitada. Sellised reformid hõlmavad paindlikke ja usaldusväärseid töölepinguid, laiahaardelisi elukestva õppe strateegiaid, tõhusaid aktiivseid tööturumeetmeid ning piisavaid ja jätkusuutlikke sotsiaalkaitsesüsteeme. Tulemusi võib aidata parandada ka tööjõu maksukiilu vähendamine, eriti väikese sissetulekuga töötajate puhul, ja õiglaste maksusüsteemide tagamine.

³ Komisjoni 2015. aasta sügisproгноos.

⁴ 2016. aasta majanduskasvu analüüs.

- (3) Reformide asjakohane kavandamine ja kiire rakendamine võivad aidata toime tulla euroalal olemasoleva tasakaalustamatusega ja vältida uute tasakaalustamatuste tekkimist. Parimate tulemuste suunas ühtlustamisele võivad kaasa aidata eurorühma temaatilised arutelud, mille puhul pööratakse suuremat tähelepanu võrdlusuuringutele, parimate tavade järgimisele ja vastastikuse surve avaldamisele. Seepärast peaks eurorühm veelgi tõhustama temaatilisi arutelusid, mis käsitlevad majandus- ja rahaliidu toimimise seisukohast oluliste valdkondade reforme; samuti tuleks korrapäraselt kontrollida, kuidas euroala liikmesriigid reforme rakendavad, ja hinnata, kuidas edeneb makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames tasakaalustamatuse korrigeerimine.
- (4) Eelarvepoliitika on majandus- ja rahaliidu esmatähtis ühine huvi. Liikmesriikide vastutustundlik eelarvepoliitika, mille puhul peetakse kinni ühistest eelarve-eeskirjadest, on äärmiselt oluline, et toetada võla jätkusuutlikkust ning võimaldada eelarvestabilisaatoritel toimida ja pehmeneda riigispetsiifilisi vapustusi. Lisaks on oluline saavutada kogu euroalal tervikuna ka selline asjakohane eelarvepoliitika, milles on tasakaalus pikaajaline eelarveline jätkusuutlikkus ja lühiajaline makromajanduslik stabiliseerimine, ning vältida protsüklilist eelarvepoliitikat. Eelarvepoliitiliste meetmete vajadus sõltub iga liikmesriigi olukorrast seoses stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisega ning liikmesriigid peaksid samuti arvestama stabiliseerimisega seotud vajadusi ja euroala riikide vahel võimalikku ülekanduvat mõju. See eeldab, et euroala riikide eelarvepoliitika koordineerimist tuleb tugevdada, järgides täielikult stabiilsuse ja kasvu pakti. Selles kontekstis ning võttes arvesse üldist makromajanduslikku olukorda ja majanduskasvu ohustavaid tegureid, näib 2016. aastal euroalal eeldatav üldine neutraalne eelarvepoliitika asjakohane. Arvestades, et SKP lõhe peaks prognoosi kohaselt järk-järgult vähenema, tuleks 2017. aastal riikide eelarvepoliitikas vältida protsüklilisust ja eelarvepuhvrite taastamiseks vähendada valitsemissektori võlga. Seda tuleks 2016. aasta kevadel ajakohastatud stabiilsusprogrammide koostamisel silmas pidada, võttes arvesse viimaseid majanduse ja eelarvega seotud suundumusi. Eelarvestrategiate sisu ei soodusta veel piisavalt majanduskasvu. Nagu on osutatud euroala liikmesriikidele 2015. aasta suvel antud soovitus⁵, peaksid liikmesriigid pidama riigi rahanduse kvaliteedi ja jätkusuutlikkuse parandamise üle temaatilisi arutelusid.

⁵ ELT C 272, 18.8.2015, lk 98.

- (5) Pangandusliit peab hakkama täiel määral toimima. Esiteks peavad kõik liikmesriigid täielikult ja viivitamata üle võtma pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi. Teiseks töötatakse üleminekuperioodil välja ühtse kriisilahendusfondi fiskaalselt neutraalne ühine kaitsemeede, mis hakkab täielikult toimima hiljemalt üleminekuperioodi lõpuks, kui ühtse kriisilahendusfondi vahendid on täielikult ühiskasutusse võetud. Edusammud vaadatakse läbi varsti pärast ühtse kriisilahendusfondi jõustumist. Ühine kaitsemeede on fiskaalselt neutraalne ka keskpikal perioodil ning tagab võrdväärse kohtlemise kõigis osalevates liikmesriikides ning kulude puudumise pangandusliidus mitteosalevatele liikmesriikidele. Pärast ühtse kriisilahendusfondi jõustumist ja kui osalevad liikmesriigid on ratifitseerinud valitsustevahelise kokkuleppe ning täielikult võtnud üle pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi, teevad liikmesriigid kokkuvõtte üleminekulaenu sisseviimise kohta ja kaaluvad edasisi samme ning ajastust ühise kaitsemeetmega tehtava töö suhtes, et tagada selle täielik toimimine hiljemalt üleminekuperioodi lõpuks. Liikmesriigid kaaluvad 2016. aastal täiendavalt pangandusliidu tugevdamiseks vajalikke meetmeid. Lisaks andis Euroopa Komisjon pangandusliidu edasiseks arendamiseks 24. novembril 2015. aastal välja teatise pealkirjaga „Pangandusliidu loomise lõpuleviimine”.
- (6) Finantsturgude tingimused püsivad euroalal üldiselt soodsad, võttes arvesse rahapoliitika toetavat kurssi. Erasektori majanduse endiselt nõrgad põhinäitajad ja suur finantsvõimendus pärssivad aga jätkuvalt pangalaenu nõudlust ja seeläbi majanduskasvu. Pankade bilanssi survestab endiselt viivislaenu suur maht, mis takistab laenutegevust. ELi liikmesriikide erinevad ja kohati puudulikud maksejõuetussüsteemid aeglustavad erasektori võla vähendamist ja pärssivad investeerimist.

- (7) Kuigi majandus- ja rahaliidu ülesehituse tugevdamisel on viimasel ajal edusamme tehtud, tuleb jätkata tööd selle lõplikuks väljakujundamiseks. 2015. aasta juunis esitatud viie juhi aruandes on esitatud kava majandus- ja rahaliidu väljakujundamiseks hiljemalt 2025. aastaks⁶. 21. oktoobril 2015 võttis Euroopa Komisjon vastu esimesed aruande järeelmeetmeid käsitlevad ettepanekud⁷. Euroala liikmesriigid peaksid võtma ühisvastutuse ning rakendama õigeaegselt, avatud ja läbipaistval viisil majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise lühiajalised ja keskmise tähtajaga meetmed. Et edendada euroalal lähenemist, hõlmavad ettepanekud Euroopa poolaasta euroala mõõtme tugevdamise meetmeid; selleks tuleks muu hulgas avaldada euroala käsitlevad soovitusel varem, et tuvastada varakult ühised probleemid ja koguda teavet Euroopa poolaasta hilisemas etapis vastu võetavate, euroala liikmesriikidele suunatud riigipõhiste soovitude koostamiseks. Euroala liikmesriigid peaksid samuti töötama avatud ja läbipaistval viisil täiendavate pikemaajaliste algatustega majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimiseks,

SOOVITAB euroala liikmesriikidel iseseisvalt ja ühiselt võtta eurorühma raames aastatel 2016–2017 järgmisi meetmeid.

1. Kohaldada poliitikat, mis toetab majanduse elavdamist, edendab lähenemist, hõlbustab makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimist ja parandab kohanemisvõimet. Selleks peaksid liikmesriigid, eriti need, kellel on suur erasektori ja välisvõlg, rakendama reforme, mis suurendavad tootlikkust, edendavad töökohtade loomist ning parandavad konkurentsivõimet ja ettevõtluskeskkonda. Suure jooksevkonto ülejäägiga liikmesriigid peaksid rakendama esmajärjekorras selliseid meetmeid, sh struktuurireforme, mis aitavad tugevdada nende sisenõudlust ja kasvupotentsiaali.

⁶ Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine, Jean-Claude Junckeri ning Donald Tuski, Jeroen Dijsselbloemi, Mario Draghi ja Martin Schulzi tihedas koostöös valminud aruanne.

⁷ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf

2. Viia ellu reformid, mis ühendavad endas järgmisi komponente: i) paindlikud ja usaldusväärsed töölepingud, mis edendavad tööturustaatuste vahelist sujuvat liikumist ja hoiavad ära tööturu lõhestumise; ii) igakülgsed elukestva õppe strateegiad; iii) tõhus poliitika, millega aidata töötutel tööturule tagasi pöörduda, iv) piisavad ja jätkusuutlikud sotsiaalkaitsesüsteemid, mis panustavad tulemuslikult ja tõhusalt nii sotsiaalse kaasatuse kui ka tööturule integreerimise edendamisse inimese kogu eluea vältel, ning v) avatud ja konkurentsivõimelised toote- ja teenusteturud. Vähendada maksukiilu, eriti väikese sissetulekuga töötajate puhul, ja teha seda eelarveneutraalsel viisil, et soodustada töökohtade loomist.
3. Teostada eelarvepoliitikat täielikus kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga. 2016. aastal euroalal üldise neutraalse eelarvepoliitika eesmärk näib asjakohane, kajastamaks pikaajalise eelarvelise jätkusuutlikkuse ja lühiajalise makromajandusliku stabiliseerimise tasakaalu. 2017. aastal vähendada valitsemissektori võlga, et taastada eelarvepuhvid, ja vältida samal ajal protsüklilisust. Eristada iga liikmesriigi poolt eelarve kohandamiseks tehtud pingutusi, võttes arvesse iga liikmesriigi olukorda seoses stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisega ning arvestades stabiliseerimisega seotud vajadusi ja samuti euroala riikide vahel ülekanduvat mõju. Selleks tuleb stabiilsusprogrammide ja eelarvekavade kontekstis üle vaadata euroala eelarvepoliitika.
4. Hõlbustada pankade viivislaenude järkjärgulist vähendamist ning täiustada ettevõtjate ja kodumajapidamiste suhtes kohaldatavaid maksejõuetusmenetlusi. Liikmesriikides, kellel on suur erasektori võlg, edendada finantsvõimenduse korrapärast vähendamist, sealhulgas hõlbustades jätkusuutmatute erasektori võlgade probleemi lahendamist.

5. Teha avatult ja läbipaistvalt ning siseturuga täielikult arvestades tööd majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimiseks, analüüsides edasi viie juhi aruandes sisalduvate pikemaajaliste meetmete õiguslikke, majanduslikke ja poliitilisi aspekte.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*